

Hoe lees je het Oude Testament eigenlijk?

En waarom het niet meteen om jou draait

Stel je voor: je leest het verhaal van Jozua en de muren van Jericho. De Israëlieten trekken zeven dagen rond de stad. Dan klinkt het geluid van de ramshoorns, het volk juicht en de muren storten in.

De verleiding is groot om meteen de link naar ons eigen leven te leggen:

“Soms voelen de problemen in mijn leven als onneembare muren. Ik moet gewoon net als Jozua geloof hebben en mijn muren omver laten vallen!”

Klinkt mooi en praktisch. Maar lezen we het verhaal dan ook werkelijk zoals de Bijbel het bedoelt?

Niet altijd.

Een van de belangrijkste vaardigheden bij Bijbellesen is daarom leren om niet te snel van “toen” naar “ik” te springen, dat is te kort door de bocht.

Twee bochten die we gemakkelijk afsnijden

Wanneer we het Oude Testament lezen, kunnen we gemakkelijk in twee uitersten terechtkomen.

1. De Bijbel wordt een zelfhulpboek

We maken van ieder verhaal een les voor onszelf.

David verslaat Goliath, dus: *“Versla vandaag jouw Goliath!”*

Jozua veroverd Jericho, dus: *“Laat jouw muren instorten!”*

Daniël zit in de leeuwenkuil, dus: *“Blijf gewoon geloven en God zal je uit iedere moeilijke situatie redden.”*

Daarmee kunnen we iets belangrijks missen.

De verhalen gaan in de eerste plaats niet over mij. Ze gaan over echte gebeurtenissen, echte mensen en vooral over God en Zijn handelen met Zijn volk. Natuurlijk kunnen deze verhalen ons vandaag aanspreken en ons geloof versterken. Maar daarvoor moeten we eerst begrijpen wat de tekst oorspronkelijk betekende.

2. We maken van ieder detail een verborgen geestelijke betekenis

Het andere uiterste is dat we overal symbolische betekenissen gaan ontdekken.

De stenen van Jericho krijgen dan bijvoorbeeld een betekenis, het aantal rondgangen krijgt een betekenis, de ramshoorns krijgen een betekenis en misschien zelfs de kleur van het touw van Rachab.

Het probleem?

Als de Bijbel zelf zo'n betekenis niet geeft, weten we niet zeker of die betekenis er werkelijk in zit. Dan lezen we niet langer uit de Bijbel, maar lezen we onze eigen ideeën erin.

Goede Bijbeluitleg begint daarom, in de kern, met een eenvoudige vraag: wat zegt deze tekst nou eigenlijk?

De route van de drie stappen

Een goede manier om het Oude Testament te lezen is om drie vragen achter elkaar te stellen.

Stap 1 – Wat betekende dit voor de oorspronkelijke lezers?

Begin niet bij jezelf, ik weet dat is in deze tijd een lastige, maar begin nou gewoon bij de tekst.

Vraag:

- Wie schreef dit?
- Aan wie werd het geschreven?
- Wat gebeurde er?
- In welke historische situatie speelde dit?
- Wat betekende dit voor Israël?
- Hoe past dit gedeelte binnen het Bijbelboek?
- Wat zegt de tekst over God?

Bij Jericho betekent dat bijvoorbeeld dat we eerst moeten begrijpen dat Jozua leiding geeft aan Israël bij de intocht in het land dat God aan Israël had beloofd.

Het verhaal gaat dus niet oorspronkelijk over **mijn persoonlijke problemen**, maar het gaat over **Gods trouw aan Zijn beloften en Zijn handelen met Israël**. Dat verandert de manier waarop we het verhaal lezen.

Stap 2 – Hoe past dit binnen het grote verhaal van de Bijbel?

Hier wordt het interessant.

De Bijbel bestaat niet uit een verzameling losse verhalen. Het Oude Testament vormt samen een groot verhaal dat uiteindelijk uitloopt op Jezus Christus. Jezus Zelf leert Zijn discipelen om de Schrift op die manier te lezen. In Lukas 24 legt Hij uit wat er in de Schriften over Hem geschreven staat:

“En Hij begon bij Mozes en al de profeten en legde hun uit wat in al de Schriften over Hem geschreven was.”

Daarom mogen we het Oude Testament uiteindelijk niet losmaken van het Nieuwe Testament, de grote lijn loopt van:

schepping → zondeval → belofte → Israël → koningschap → ballingschap → herstel → Messias → Jezus → nieuwe schepping.

Het Oude Testament stelt steeds opnieuw vragen waarop uiteindelijk Christus het antwoord is.

- ✚ Wie is de beloofde Koning?
- ✚ Wie brengt werkelijk redding?
- ✚ Hoe wordt het probleem van de zonde opgelost?
- ✚ Hoe zal God Zijn volk definitief herstellen?
- ✚ Hoe zal Gods aanwezigheid uiteindelijk bij mensen wonen?

Het Nieuwe Testament laat zien dat deze grote Bijbelse verhaallijn haar vervulling vindt in Jezus Christus.

Jozua en Jezus

Er is daarbij ook een interessante taalkundige verbinding.

De Hebreeuwse naam **Jozua** is *Yehoshua* en betekent ongeveer “**de HEER redt**”. De Griekse vorm daarvan is *Iēsous*, dezelfde naam die in het Nederlands als **Jezus** wordt weergegeven. Dat betekent niet dat ieder detail uit het leven van Jozua automatisch een verborgen voorspelling van Jezus is. Maar het is wél betekenisvol dat Jozua in het Bijbelse verhaal een leider is die Gods volk het beloofde land binnenleidt, terwijl Jezus in het grotere Bijbelse verhaal de uiteindelijke Redder en Messias is.

Het Oude Testament wijst dus niet simpelweg naar Jezus doordat we achter ieder detail een geheime code moeten zoeken. Het wijst naar Hem doordat het **grote verhaal van Gods redding** uiteindelijk in Hem zijn vervulling vindt.

Stap 3 – Wat betekent dit voor ons?

Nu komen we eindelijk bij de vraag die we zo graag stellen:

“Wat betekent dit dan voor mij?”

Maar nu stellen we die vraag op een veel steviger fundament.

Jericho leert ons bijvoorbeeld niet automatisch: *“Als jij maar genoeg geloof hebt, zullen jouw persoonlijke muren instorten.”* Dat kan iemand hoop of misschien beter gezegd valse hoop geven, maar het is niet de boodschap die we zonder meer uit het verhaal mogen halen.

Wat leren we dan wél?

- We zien een God die trouw is aan Zijn beloften.
- We zien dat Gods volk afhankelijk is van Hem.
- We zien dat overwinning niet uiteindelijk wordt bereikt door menselijke kracht, maar door Gods handelen.

En binnen het grotere Bijbelse verhaal ontdekken we dat Gods reddingsplan uiteindelijk uitloopt op Jezus Christus. Daarmee wordt de toepassing voor ons veel rijker.

Het gaat niet alleen om: *“Hoe kan ik mijn problemen oplossen?”*

Maar om: *“Wie is God, wat heeft Hij gedaan en hoe mag ik daarop vertrouwen en Hem volgen?”*

En dááruit kunnen vervolgens heel concrete toepassingen voortkomen.

Eerst de Bijbel begrijpen, daarna toepassen

Dit betekent overigens niet dat we het Oude Testament niet persoonlijk mogen toepassen.

Integendeel, Paulus schrijft dat wat vroeger geschreven is, tot ons onderricht is geschreven:

“Want alles wat eertijds geschreven is, is tot onze onderwijzing eerder geschreven, opdat wij door volharding en bemoediging van de Schriften de hoop zouden behouden.” Romeinen 15:4

De Bijbel is dus absoluut relevant voor ons, maar de volgorde is belangrijk.

Niet: Wat betekent dit voor mij?

Maar: Wat staat hier?

↓

Wat betekende dit toen?

↓

Hoe past dit in Gods grote verhaal?

↓

Hoe wijst dit naar Christus?

↓

Wat betekent dit daarom voor mij?

Dat kleine verschil voorkomt grote fouten.

Het Oude Testament is geen verzameling kinderbijbelverhalen

Misschien is dat wel een van de belangrijkste ontdekkingen die je kunt doen.

David en Goliath is niet alleen een verhaal over een dappere jongen. Daniël is niet alleen een verhaal over iemand die dapper bleef in een leeuwenkuil. Jozua is niet alleen het verhaal van een man die muren liet instorten. Het zijn onderdelen van één groot verhaal.

Een verhaal over: **God.**

Over: **Zijn trouw.**

Over: **Zijn oordeel en genade.**

Over: **Zijn beloften.**

En uiteindelijk over: **Zijn reddingsplan dat zijn hoogtepunt vindt in Jezus Christus.**

Daarom is het Oude Testament zoveel meer dan een verzameling voorbeelden van goed en fout gedrag. Het vertelt het verhaal van God met Zijn schepping en Zijn volk.

Een eenvoudige regel voor Bijbel101

Als je het Oude Testament leest, probeer dan deze vijf vragen te onthouden:

1. **Wat staat hier?** Lees zorgvuldig wat er daadwerkelijk staat.
2. **Wat betekende dit toen?** Ontdek de historische, culturele en literaire context.
3. **Waar past dit in het grote Bijbelse verhaal?** Bekijk hoe dit gedeelte verbonden is met de rest van de Schrift.
4. **Hoe wijst dit uiteindelijk naar Christus?** Lees het Oude Testament in het licht van de vervulling die het Nieuwe Testament laat zien.
5. **Wat betekent dit voor mij?** Pas het toe — maar pas nadat je eerst hebt begrepen wat God door deze tekst heeft gezegd.

Dat voorkomt twee grote fouten:

De Bijbel veranderen in een zelfhulpboek.

of

De Bijbel vullen met betekenissen die er niet in staan.

Van “Wat moet ik doen?” naar “Wat heeft God gedaan?”

Misschien is dit wel de belangrijkste verandering in Bijbel lezen.

Wanneer we een verhaal uit het Oude Testament lezen, zijn we geneigd om onmiddellijk naar onszelf te kijken.

Wat moet ik doen?

Hoe kan ik dit toepassen?

Wat betekent dit voor mijn situatie?

Maar probeer eens te beginnen met een andere vraag:

Wat laat deze tekst mij zien over God?

Hoe past dit in Zijn grote plan?

Hoe komt dit verhaal uiteindelijk samen in Jezus Christus?

Hoe mag ik hier vandaag uit leven?

Dan wordt het Oude Testament geen verzameling losse levenslessen dan wordt het wat het werkelijk is: een onderdeel van het ene grote verhaal van God, dat uiteindelijk uitloopt op Jezus Christus.

*Christusgericht lezen is dus wel iets anders dan overal en
altijd verborgen symboliek zoeken.*